

Växjö kommuns revisorer

Risikanalys och revisionsplan 2023

Växjö
kommun

Revisorernas uppdrag

Revisorernas uppdrag och roll

Revisionsuppdraget är definierat i kommunallagens (KL), tolfte kapitel. Revisorerna granskar årligen, i den omfattning som följer av god revisionssed, all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. De granskar på samma sätt, genom de revisorer eller lekmannarevisorer som utsetts i juridiska personer enligt Kommunallagen (hel- och delägda bolag), även verksamheten i de juridiska personerna.

Uppdraget utgörs ytterst av att pröva ansvarstagandet och uttala sig om detta till fullmäktige inför deras beslut i ansvarsfrågan. I enlighet med KL prövar revisorerna om: Uppdraget utgörs ytterst av att pröva ansvarstagandet och uttala sig om detta till fullmäktige inför deras beslut i ansvarsfrågan. I enlighet med KL prövar revisorerna om:

- verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt
- räkenskaperna är rättvisande och
- den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Revisorerna ska granska och pröva enligt god revisionssed. God revisionssed är inte reglerad i lag eller föreskrift eller på annat sätt fastställd av en myndighet. Den formas och utvecklas successivt över tiden i det praktiska revisionsarbetet. Revisorerna lyder direkt under kommunfullmäktige med ett årligt anslag. För revisorerna gäller ett av kommunfullmäktige fastställt reglemente.

Revisorerna har interna sammanträden och träffar med kommunfullmäktiges presidium, kommunstyrelsen och nämnderna. Möten hålls också löpande med ledande tjänstemän. Revisorerna fortbildar sig bl.a. genom riktade utbildningsinsatser, studiebesök, deltagande i seminarier, konferenser och erfarenhetsutbyten med andra kommuner.

Revisionsprocessen

Revisionsprocessen omfattar hela det arbete som revisorerna gör under ett revisionsår från riskanalys och planering av granskningsinsatser till uttalandet i revisionsberättelsen. Revisionsprocessen är avslutad när fullmäktige fattat beslut i ansvarsfrågan. Revisionsprocessen är uppdelad i fyra delar – planera, granska, bedöma och avrapportera. Revisorerna har ansvar för hela revisionsprocessen och beställer de granskningar m.m. som ska genomföras av de sakkunniga.

Revisorernas uppdrag

Revisorernas uppdrag och roll

Med resultatet av årets granskning som grund prövar revisorerna om styrelsen och nämnderna har fullgjort sina uppdrag. Under denna process beaktar revisorerna information som inhämtas från andra revisorer inom kommunens verksamhet – lekmannarevisorer/revisorer och yrkesrevisorer i kommunala företag, revisorer i kommunalförbund och finansiella samordningsförbund med flera. Informationen har betydelse för att revisorerna ska kunna pröva med en helhetssyn dvs. hela den kommunala verksamheten.

Revisorernas uppfattning i ansvarsfrågan förmedlas till fullmäktige i form av ett särskilt uttalande i revisionsberättelsen. Revisorerna prövar ansvaret såväl kollektivt, dvs. för hela styrelsen eller nämnden, som individuellt för enskilda ledamöter. Det kollektiva ansvaret är utgångspunkten.

Övergripande omvärldsanalys

Ekonomirapporten från Sveriges kommuner och regioner (SKR)

I SKR:s ekonomirapport från den 14 december tecknas en ganska mörk bild av samhällsekonomin och ekonomin inom kommunsektorn.

Under 2023 och 2024 väntas ekonomiskt tuffa tider till följd av inflationen och lågkonjunkturen, trots överskotten från 2022. Förändringen har kommit snabbt och kommunerna behöver nu både hantera ett ekonomiskt tufft läge samtidigt som utmaningen med att hitta arbetskraft med rätt kompetens är svår.

Det kommunala skatteunderlaget beräknas hållas uppe relativt väl de kommande åren men urholkas av pris- och löneökningar. Det innebär en svag real skatteunderlagstillväxt, som till och med minskar 2023 med dämpad kommunal konsumtion som följd.

Sverige går in i en lågkonjunktur 2023, med negativ tillväxt, minskad efterfrågan av arbetskraft och stigande arbetslöshet som följd. SKR bedömer att Riksbanken kommer att kunna tygla inflationen. Det bedöms dock dröja innan konjunkturen åter kommer att stärkas och först 2026 bedöms konjunkturen i Sverige nå balans. Hög nivå på räntor och inflation kommer att bestå under många år.

Kostnaden för avtalspensioner (inklusive finansiell kostnad) beräknas öka kraftigt både 2023 och 2024. Ökningen beror främst på inflationen och på löneökningar under pandemin och premiehöjningar i det nya pensionsavtalet.

De ekonomiska resultaten har de senaste åren varit rekordhöga i kommunerna. År 2022 beräknas resultatet bli starkt, för att sedan falla till ett underskott år 2023. För att undvika kortsiktiga neddragningar använder ungefär en tredjedel av kommunerna och merparten av regionerna medel som avsatts för resultatutjämnning för att balansera sin budget för år 2023.

Kompetensförsörjning

Även om ekonomin är ytterst begränsad kommande år bedömer SKR kompetensförsörjningen vara den allra största utmaningen framöver. SKR:s beräkningar visar att omkring 54 procent av den ökade sysselsättningen fram till 2031 behövs i kommuner och regioner. Idag arbetar cirka 25 procent av arbetskraften i välfärden. Samtidigt beräknas en sysselsättningsökning i näringslivet på 70 procent av den tillkommande arbetskraftsökningen. Samtidigt kommer den statliga sektorns behov öka främst inom Försvarsmakten. Det är tydligt att det kommer att krävas stora förändringar i både utbud av arbetskraft och arbetssätt framöver om vi ska klara kompetensförsörjningen.

Syfte med riskanalysen

Syfte

I enlighet med vad som framgår av "God revisionsred i kommunal verksamhet" så är det revisorerna som ansvarar för risk- och väsentlighetsbedömningen. Med stöd av denna analys avgör revisorerna vad granskningsarbetet ska inriktas mot. Riskanalysen och prioriteringarna syftar även till att minimera revisorernas risk att göra felaktiga uttalanden i revisionsberättelsen. Riskanalysen ämnar också minimera revisionsrisken, alltså att revisorerna inte granskar det som är mest väsentligt.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) har definierat risk enligt följande: "En risk är en oönskad händelse som vi kan bedöma sannolikheten för att den ska inträffa. En risk är också en handling/brist på handling av styrelse eller nämnd som påverkar kommunen/invånarna/personalen negativt". SKR använder vidare begreppet väsentlighet som "värdet av en identifierad risk". Dessa definitioner är utgångspunkten för revisorernas analys.

För att revisorerna ska kunna genomföra en riskvärdering av händelser som kan påverka, hindra eller hota måluppfyllelsen inom den kommunala verksamheten är det av vikt att en riskinventering genomförs. Inventeringen innefattar såväl interna som externa faktorer såsom omvärldsförändringar, väsentliga händelser inom kommunen, intern kontroll, samverkan med närliggande kommuner, resultatet av tidigare års fördjupade granskningar inklusive granskning av årsbokslut och delårsbokslut samt övergripande finansiell analys. Omnämnda faktorer tar sin utgångspunkt i fullmäktiges mål.

Syftet med riskanalysen är således att identifiera de största riskerna som finns inom verksamheter, funktioner och processer i kommunen. Olika perspektiv kan också anläggas så som hållbarhet, mänskliga rättigheter och jämställdhet. Granskningen riktas mot väsentliga områden med högre risk utifrån perspektiven styrning, kontroll, effektivitet och kvalitet.

Inventeringen tar även hänsyn till nationella trender och förändrad lagstiftning (se bild om Omvärldsanalys och Förändringar i lagstiftningar). Med hjälp av offentlig statistik identifieras områden där kommunen avviker negativt i jämförelse med liknande kommuner, länet och riket.

Riskinventeringen är ett stöd i arbetet med att planera framtida revisionsinsatser och på vilket sätt granskning ska ske av identifierade områden. Inventering ska även fungera som ett stöd till revisionen i kontakt med styrelse, nämnder och förvaltningar.

Utifrån riskinventeringen, annan kunskapsinhämtning och information från förtroendevalda och tjänstemän, bedömer därefter de förtroendevalda revisorerna identifierade risker utifrån sannolikheten att de inträffar och vilken konsekvens de får. Detta bidrar till väsentlighetsanalysen. Värdning av sannolikhet utgår i stor utsträckning från bedömning av kvaliteten i styrelsens och nämndernas egen omvärldsbevakning, riskanalys och interna styrning och kontroll.

Risikanalyt, ekonomi och redovisning

Utmaningar och risker inom ekonomi

Sveriges kommuner och regioner står in för stora utmaningar de närmaste åren. Inflationen har skjutit fart och bruttokostnadsutvecklingen ökar snabbt. Inflationstakten är för tillfället 9,7 % på årsbasis. Nya pensionsavtal innebär väsentlig ökade kostnader som riskerar begränsa möjligheterna till att vidmakthålla driften vid önskade nivåer. Ökade räntekostnader riskerar att fördyra beslutade investeringar, men även att kommuner beslutar att inte aktivera investeringsbeslut. Alla kommuner har inte avsatt medel i RUR (resultatutjämningsreserven) när så varit möjligt. Det gör dem mer sårbara vid en lågkonjunktur och vikande resultat.

Att under de närmaste åren klara välfärdsuppdraget inom ramen för befintliga resurser och samtidigt klara av de re- och nyinvesteringar som behövs kommer kräva en tydlig styrning och ledning samt en god internkontroll av att tillgängliga resurser nyttjas på ett effektivt sätt utifrån både ett ekonomiskt och verksamhetsperspektiv. Helt enkelt upprätthålla en god hushållning med befintliga resurser.

God ekonomisk hushållning innebär att kommuner och regioner fördelar sina resurser på ett sådant vis att de får ut mesta möjliga nytta för medborgarna/invånarna med de resurser de har att disponera. För att skapa förutsättningar för att åstadkomma en god ekonomisk hushållning måste det finnas ett klart samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter i budgeten. Sambanden säkerställer en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet.

Utmaningar och risker inom ekonomi, forts.

För att åstadkomma detta krävs bl.a. en utvecklad planering med framförhållning och handlingsberedskap, tydliga och mätbara mål samt en rättvisande och tillförlitlig redovisning som ger information om avvikelser gentemot uppställda mål och budget. Vidare behövs resultatanalyser och kontroller som utvisar hur verksamhetens prestationer och kvalitet motsvarar uppställda mål samt en effektiv organisation som säkerställer målpuppfyllelsen.

Ökad effektivitet har under lång tid har varit en central och permanent utgångspunkt i offentlig sektor. Trots detta är det ett begrepp som ofta inte är tillräckligt definierat och som fortfarande tolkas på olika sätt. I grund och botten handlar effektivitet i offentlig sektor dock om att handskas väl med skattemedlen och få ut mesta möjliga önskvärda resultat för medborgaren/invånaren i förhållande till resursinsatsen.

Ett vanligt sätt att definiera effektivitet mer precist är att skilja på inre och yttre effektivitet. Inre effektivitet innebär då att "göra saker rätt" genom att ha ett rimligt förhållande mellan tillförda resurser och det som produceras. Den yttre effektiviteten handlar i stället om att "göra rätt saker" och producera sådant som uppfyller medborgarnas/invånarnas behov.

Risikanalyt, ekonomi och redovisning

Utmaningar och risker inom redovisning

Investeringsprocessen

Kommunernas möjlighet till styrning av investeringsverksamheten bygger på en väl fungerande investeringsprocess med tydliga riktlinjer, uppföljningar och kontroller. Riktiga och välgrundade beslut är viktigt då de investeringar som görs idag kommer påverka kommunens ekonomi under lång tid. Brister kan leda till felaktiga prioriteringar, för höga utgifter samt att inköp och upphandlingar genomförs på felaktiga grunder.

Intäktsrutiner (fakturering/statsbidrag)

En viktig del i kommunens interna kontroll utgörs av att säkerställa att de underlag som ligger till grund för intäkterna är korrekta och fullständiga och att intäkterna blir korrekt periodiserade. En kommun har utöver skatteintäkter många andra och dessutom ofta komplexa intäktsströmmar; riktade statsbidrag som ofta baseras på uppgifter som lämnas av kommunen samt fakturering av utförda tjänster där underlag i allt väsentligt skapas internt. Brister kan leda till felaktiga intäkter och en bristande finansiering av kommunens verksamheter.

Inköp och leverantörsbetalningar

En viktig del i kommunens/regionens interna kontroll utgörs av att säkerställa att det finns en tillräcklig intern kontroll i kommunens redovisning, system och rutiner avseende leverantörsutbetalningar. Det föreligger risker för såväl oegentligheter som förtroendeskada till följd av brister i hanteringen. Att ha väl fungerande rutiner och system är således viktigt för att upprätthålla en säker hantering av leverantörsfakturor och betalningar relaterade till dessa.

Löne- och pensionshantering, inkl. skatter och avgifter

Kostnader för löner, pensioner och andra personalrelaterade kostnader är en betydande del av en kommuns och regions totala kostnader. Att lönehanteringen är korrekt och att det finns en tillräcklig intern kontroll i löneutbetalningsprocessen är därför väsentligt. Redovisning av löner och pensionsavtal är dessutom komplexa vilket ställer höga krav på såväl rutiner och processer som den interna förståelsen. Sammantaget innebär detta att en väl fungerande administration och god intern kontroll är högst väsentlig. Brister i hanteringen medför risk för bland annat felaktiga löneutbetalningar och bristande beslutsunderlag.

Risikanalyt, ekonomi och redovisning

Sammanfattande riskområden inom ekonomi och redovisning

- Svårigheter att anpassa verksamheten till befolkningsförändringar.
- Risk för att brister i styrning, ledning och kontroll över hur verksamheterna utvecklas i relation till finansiella och verksamhetsmässiga mål och uppdrag.
- Risk för brister i beslutsunderlag pga att kommunen i sin finansiella och verksamhetsmässiga planering inte beaktar framtida investeringsbehov, befolkningsutveckling, och demografiska förändringar samt olika typer av riskexponering och riskhantering.
- Risk för brister i redovisning av utfall och resultat som innebär att det saknas en rättvisande och tillförlitlig redovisning som ger information om avvikelser gentemot uppställda mål.
- Risk för att brister i investeringsprocessen leder till felaktiga prioriteringar, för höga utgifter samt att inköp och upphandlingar genomförs på felaktiga grunder
- Risk för att brister i intäktsrutiner medför felaktiga intäkter
- Risk för att brister i intern kontroll avseende inköp och leverantörsbetalningar leder till risk för felaktiga betalningar och kan även medföra risk för oegentligheter.
- Risk för att brister i löne- och pensionshantering medför risk för felaktiga löneutbetalningar och bristande beslutsunderlag.

Utmaningar och risker, forts.

- Brister i regelefterlevnad gällande dokumentation vid direktupphandling
- Bristande avtals- och leverantörstrohet

Risikanalyt, HR

Kompetensförsörjning och rekrytering

Kompetensförsörjning är en av de största utmaningarna att hantera för kommunerna. Konkurrenten om arbetskraft kommer att hårdna ännu mer på hela arbetsmarknaden och här behöver kommunerna vara en attraktiv arbetsgivare för att klara sig i den konkurrenten. Det kommer också att krävas att kommunerna utvecklar kompetensen hos den befintliga personalen för att klara förändrade kompetensbehov i verksamheterna. Att rekrytera personal med rätt kompetens har en avgörande betydelse för att säkerställa kvaliteten i kommunens verksamheter. För att säkerställa rekryteringsprocessen behöver kommunen ha rutiner och riktlinjer för hur det ska genomföras.

Chefs- och ledarskap

För att vara en attraktiv arbetsgivare behövs bra chefer som kan leda och driva förändring tillsammans med sina medarbetare. Vilka förutsättningar chefer får har en avgörande betydelse för hur de ska klara sitt uppdrag. Om ledarskapet brister finns risk för ohälsa hos medarbetarna och en hög personalomsättning.

Arbetsmiljö

Arbetsmiljölagen samt tillhörande föreskrifter ställer stora krav på arbetsgivaren när det gäller ansvaret för arbetsmiljön. Det är ytterst viktigt att ansvars- och rollfördelningen är tydlig och dokumenterad. Om styrning och uppföljning av arbetsmiljöarbetet brister finns risk för ohälsa och sjukdom hos de anställda.

Sammanfattande riskområden HR

- Risk för att inte klara kompetensförsörjningen.
- Risk för bristande arbetsmiljöarbete som leder till ohälsa och sjukdom hos de anställda.
- Risk för att det inte finns en tydlig och strukturerad rekryteringsprocess vilket bland annat kan medföra felrekryteringar.
- Risk för att chefer inte får rätt förutsättningar vilket kan leda till dåligt ledarskap och en hög personalomsättning bland chefer.
- Risk för att medarbetarna inte har möjlighet att utvecklas inom ramen för sin anställning vilket kan medföra att kompetens inte används rätt och en hög personalomsättning

Risikanalyt, ekonomi och HR

Övergripande nyckeltal - Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Liknande kommuner övergripande	Riket
Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt (%)		
Avgångna tillsvidareanställda under året, kommunalt anställda, andel (%)		
Lönegap median kvinnor - median män anställda av kommunen, kr		
Soliditet inkl pensionsåtag, kommun, (%)		
Verksamhetens nettokostnader enligt resultaträkningen kommun, kr/inv		
Soliditet inkl pensionsåtag, kommunkoncern, (%)		
Resultat före extraordinära poster kommunen, kr/inv		
Resultat före extraordinära poster kommunkoncernen, kr/inv		

Grön flagga innebär att kommunens resultat är bättre än jämförelsegruppen, gul flagga att kommunens resultat är sämre än jämförelsegruppen.

Kommentarer

Av de senaste nyckeltalen från 2021 framgår att Växjö har något högre omsättning på personal än liknande kommuner. Samtidigt framgår att sjukfrånvaron är lägre i Växjö än i både liknande kommuner och riket.

Kommunens ekonomiska resultat år 2021 var gott men efter avdrag från extraordinära poster lägre mätt i kronor per invånare än det i liknande kommuner och riket.

Växjö kommun har något lägre soliditet än liknande kommuner och riket när hela kommunkoncernen beaktas. När det gäller verksamhetens nettokostnader har kommunen något lägre än de jämförbara kommunerna.

Risikanalyt, kommunägda bolag

Utmaningar och risker

Växjö kommuns bolag, hel- och delägda, utgör en viktig del av kommunens verksamhet. Bolagens bidrag till måluppfyllelse mot fullmäktiges övergripande mål är en viktig framgångsfaktor.

Att ha en fungerande ägarstyrning är väsentligt för den samlade verksamheten. En fungerande ägarstyrning utgörs av väl utformade styrdokument, en utvecklad dialog mellan ägare/ägarens representant och bolag samt en ändamålsenlig återrapportering av ekonomi och verksamhetsresultat till ägaren/ägarna.

Kommunstyrelsen har att utöva ägarstyrningen över de helägda bolagen och bidra till ägarstyrningen av de delägda bolagen. Kommunstyrelsen har att utöva uppsikt över samtliga bolag. Genom sin ägarstyrning ska kommunstyrelsen tillförsäkra att bolagen bedriver sin verksamhet i enlighet med bolagsordningen och av fullmäktige fastställda ägardirektiv.

Ägardirektiven och styrningen av bolagen ska återspeglas i bolagets egna mål och i hur verksamhetens bedrivs. Ägaren ska i sin styrning och uppföljning säkerställa att bolagsledningen agerar i den riktning som ägardirektiven anger. Det är väsentligt att ägardirektiven är tydliga och möjliga att tillämpa, Det ska vara möjligt att följa upp verksamhetens resultat mot ägardirektiv och bolagsordning, resultatet ska redovisas på ett rimligt vis i årsredovisningen.

Utmaningar och risker, forts.

I samband med en ny mandatperiod finns det en risk för att kommunstyrelsen i första hand fokuserar på kommunens kärnverksamheter och förvaltningsuppdrag. Ägarstyrning och uppsikt över kommunens hel- och delägda kan hamna i skymundan. Det är väsentligt att kommunstyrelsens ledamöter tidigt i mandatperioden upprättar en ändamålsenlig ägarstyrning och en ändamålsenlig uppsikt över bolagen samt att styrelsen tar de initiativ som krävs för att säkerställa ägardirektiv till bolagen.

Sammanfattande riskområden

- Ägarstyrning som följer lagstiftning, roller och ansvar
- Ny bolagsstruktur som implementeras i koncernen
- Ändamålsenlig uppsikt över bolag
Bristande förståelse för det kommunala ändamålet
- Planering, skötsel och underhåll av samhällsviktig verksamhet
- Hyreslägenheter som byggs har för hög hyra för marknaden
- Risker för ökade kostnader i större projekt såsom Simhallen och Ansgarius

Risikanalyt, korruption och oegentligheter

Korruptionsförebyggande arbete

Korruption handlar om otillbörligt utnyttjande av den offentliga positionen för att uppnå privata fördelar; en otillbörlig sammanblandning mellan det offentliga uppdraget och privata intressen. Risker för korruption och andra oegentligheter finns alltid närvarande, inte minst i så omfattande och komplexa verksamheter som sker inom kommuner och regioner. Inom offentlig verksamhet finns särskilda anledningar att motverka korruption då det dels handlar om allmänhetens förtroende för verksamheterna och dels för att de finansieras av skatter. Ett framgångsrikt arbete mot oegentligheter behöver vara mångfacetterat och baserat på aktuella riskanalyser. Det behöver också vara uthålligt, återkommande, baserat på värderingar och inte bara utgöras av kontrollåtgärder.

Välfärdsbrott

SKR definierar välfärdsbrott som när en extern aktör – företag eller privatperson – otillbörligen utnyttjar kommunala medel för egen vinning. Välfärdsbrottslighet finns inom hela välfärdssystemet, och har särskilt uppmärksammats inom områden som hemtjänst och assistans, men även inom områden som bidragsgivning, oriktiga fakturor och intygsbrott. Välfärdsbrotten beräknas kosta samhället runt 20 miljarder kronor om året. Hos kommuner krävs resurser och kunskap för att förebygga, upptäcka och agera på välfärdsbrott. Riskanalyser, relevanta rutiner för kontroll och en medvetenhet kring avvikelser är viktiga delar. Dataanalyser kan även användas för att processa den data som finns i organisationen och på så sätt identifiera riskfaktorer.

Välfärdsbrott, forts.

Både SKR och BRÅ har den senaste tiden publicerat rapporter som visar på att medvetenheten om risker för välfärdsbedrägerier inom kommuner och regioner är låg och att det förebyggande arbetet behöver stärkas. Kommuner vittnar i SKRs rapport om att välfärdsverksamheterna utsätts för brottslighet som riskerar att bli systemhotande.

Sammanfattande riskområden

- Korruptionsförebyggande arbete, t.ex. hantering av bisysslor
- System för att hantera visselblåsning
- Förebyggande arbete mot välfärdsbedrägerier
- Förebygga och hantera ärenden rörande otillåten påverkan

Risikanalyt, pedagogisk verksamhet

Utmaningar och risker

En utmaning är att för nämnden/huvudmannen är att få till en ändamålsenlig styrning. Det har visat sig att huvudmannens styrning omfattar sällan utveckling av undervisningen. Uppföljningar görs alltför snävt, vilket påverkar var verksamheten lägger fokus. Bristande analys av resultat. Resultaten beskrivs, men rimliga och relevanta förklaringar till resultaten görs inte. Resultat och undervisnings kvalitet sätts sällan i relation till varandra. Ovanstående får till konsekvens att adekvata åtgärder inte kan sättas in och att insatserna blir reaktiva. För övrigt följs insatserna i sin tur sällan upp. Huvudmannens stöd till rektorer är ofta inte utformade utifrån specifika behov utan är av generell karaktär. Rektor och lärare ges inte förutsättningar att primärt fokusera på sitt huvuduppdrag.

I våra granskningar i kommunerna framgår i flera fall brister i eller avsaknad av strategisk kompetensförsörjning. En konsekvens av detta kan bli pedagogisk segregation, dvs vid skolor i socialt utsatta områden arbetar personal med lägre utbildning och erfarenhet. Brister i hur obehörig personal används i undervisningen. Risk för otydlighet vad gäller hur läraravlastande tjänster används i skolan.

Det visar sig att skolenheter med låga skolresultat ofta fortsätter att prestera svagt. I flera fall försvårar huvudmannens skolstruktur adekvat resursallokering. Resursfördelningssystemet tillförsäkrar inte enheterna resurser efter behov och förutsättningar. En annan risk är om inte elevhälsan omfattar samtliga insatser eller kan arbeta samlat.

Sammanfattande riskområden

- Rektor och lärare ges inte förutsättningar att primärt fokusera på sitt huvuduppdrag.
- Kränkande behandling (mobbing) möts inte med tillräckligt aktiva åtgärder
- Placering i särskola sker av barn som inte behöver den skolformen och istället minskar dess chanser vidare i livet.
- Brister i fritidshemsverksamheten (stora barngrupper, små lokaler och personal utan pedagogisk kompetens)

Risikanalyt, pedagogisk verksamhet

Barn och utbildning - Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Liknande kommuner grundskola	Liknande kommuner övergripande	Riket
Nettokostnadsavvikelse grundskola F-9, (%)			
Kostnad för kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev			
Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, kommunala skolor, andel (%)			
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)			
Elever i åk. 9, genomsnittligt meritvärde kommunala skolor, genomsnitt (17 ämnen)			
Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9, kommunala skolor, andel (%)			
Elever vars föräldrar har eftergymnasial utbildning, åk 1-9 i kommunal grundskola, lägeskommun, andel (%)			

Grön flagga innebär att kommunens resultat är bättre än jämförelsegruppen, gul flagga att kommunens resultat är sämre än jämförelsegruppen.

Kommentarer

Eleverna i Växjö kommuns skolor uppnår i större utsträckning kunskapskraven och blir behöriga till yrkesprogram än liknande kommuner. Även om så är fallet finns det utmaningar när det gäller elevernas resultat och behörighet till gymnasiet. Likaså råder stora skillnader mellan kommunens skolor (likvärdighet).

Risikanalyt, pedagogisk verksamhet

Barn och utbildning - Förskola - Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Liknande kommuner förskola	Liknande kommuner övergripande	Riket
Kostnad förskola, kr/inskrivet barn			
Nettokostnadsavvikelse förskola inkl. öppen förskola, (%)			
Heltidstjänster i förskolan med förskollärarexamen, lägeskommun, andel (%)			
Barn 1-5 år inskrivna i förskola, andel (%)			
Förskollärartäthet, antal barn/lärare med förskollärlägitimation, lägeskommun			

Kommentarer

Vad gäller kostnader har Växjö något lägre kostnadsläge inom grundskolan men något högre inom förskolan.

Andelen barn inskrivna i förskolan är något lägre i Växjö än i liknande kommuner och riket.

Grön flagga innebär att kommunens resultat är bättre än jämförelsegruppen, gul flagga att kommunens resultat är sämre än jämförelsegruppen.

Växjö
kommun

Risikanalyt, vård och omsorg

Kompetens

Även tidigare har kompetens och förutsättningar för chefer och personal lyfts fram som en av de största utmaningarna inom området. Det handlar bl.a. om brist på personer som har relevant utbildning, men även andra faktorer som stress och arbetsmiljö vilket också påverkar hur attraktivt yrkesområdet uppfattas. Sammantaget ställer detta stora krav på kommunen att behålla och utveckla befintliga medarbetare, men även stimulera nyrekrytering till utbildning och verksamhet.

Nära vård

Omställningen till Nära vård har påbörjats. En mer tillgänglig, närmare vård kan tillsammans med nya arbetsätt i vården innebära att resurserna inom vård och omsorg kan användas bättre och därmed räcka till fler. Kärnan i nära vård är ett personcentrerat arbetsätt som utgår från individens behov och förutsättningar. Förutsättningar för ett effektivt omställningsarbete behöver säkerställas hos såväl kommuner som regioner.

Välfärdsteknik

Nyttjande av välfärdsteknik och digitalisering ger stora möjligheter att utveckla och effektivisera verksamheten och kan bidra till människors självständighet, delaktighet och inflytande.

Sammanfattande riskområden

- Kompetensförsörjning
- Informationsöverföring i vårdarbetet (dag och natt). Brister leder lätt till vårdskador och uteblivna insatser.
- Effektivt utvecklingsarbete (t ex Nära vård, välfärdsteknik)
- Främjande och förebyggande arbete (t ex befolknings- och gruppnivå, samhällsplanering)
- Följsamhet till regelverk (t ex smittspridning, omsorgskontakt, Vård i livets slutskede, läkemedelshandling, dokumentation)
- Samverkan och stöd med Regionen; Utveckling av en God och nära vård, stöd och samverkan i hemsjukvård

Risikanalyt, vård och omsorg

Äldreomsorg - Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Liknande kommuner äldreomsorg	Liknande kommuner övergripande	Riket
Kostnad särskilt boende äldreomsorg, kr/brukare			
Kostnad särskilt boende äldreomsorg, kr/inv 80+			
Kostnad hemtjänst äldreomsorg, kr/inv 80+			
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, (%)			
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, miljoner kronor			
Framskrivning, förväntad andel invånare 80+ år om 5 år i kommunen, andel (%)			

Grön flagga innebär att kommunens resultat är bättre än jämförelsegruppen, gul flagga att kommunens resultat är sämre än jämförelsegruppen.

Kommentarer

Vid genomgång av de senaste nyckeltalen, år 2021, för äldreomsorgen framgår att Växjö har lägre kostnader för äldreomsorgen än jämförbara kommuner och medelvärdet för kommunerna i riket.

Andelen invånare 80 + i framtiden beräknas bli lägre än den i andra kommuner. Växjö beräknas få ett något lägre behov av insatser att tillfredsställa än andra kommuner.

Risikanalyt, vård och omsorg

LSS - Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Liknande kommuner LSS	Liknande kommuner övergripande	Riket
▼			
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren trivs alltid på sin dagliga verksamhet, andel (%)	🟢	🟢	
Brukarbedömning gruppbostad LSS - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen, andel (%)	🟢	🟢	
Nettokostnadsavvikelse LSS, (%)	🟢	🟡	🟡
Kostnad funktionsnedsättning LSS daglig verksamhet, kr/brukare	🟡	🟡	🟡
Kostnad funktionsnedsättning LSS boende, kr/brukare	🟢	🟢	🟢
Kostnad personlig assistans enl. LSS/SFB minus ersättning från Försäkringskassan, kr/inv	🟢	🟡	🟡

Grön flagga innebär att kommunens resultat är bättre än jämförelsegruppen, gul flagga att kommunens resultat är sämre än jämförelsegruppen.

Kommentarer

Brukarna i Växjö lämnar förhållandevis gott omdöme om det stöd som ges.

Vad gäller kostnader har Växjö en nettokostnadsavvikelse på +1,3 %, dvs. en högre kostnad än vad som kan förväntas utifrån kommunens strukturella faktorer. Jämförbara kommuner har dock en ännu högre avvikelse.

Risikanalyt, socialtjänst

Kostnader inom försörjningsstöd ökar i spåren av lågkonjunktur och inflation

Konjunkturinstitutet spår att Sverige går in i lågkonjunktur under 2023 och inflationen under 2022 var högre än på 30 år. Detta spås leda till högre arbetslöshet och ökande kostnader som slår hårt mot ekonomiskt svaga grupper. Redan innan konjunkturförändringen ökade antalet långvariga boståndsmottagare, (det vill säga personer som tar emot ekonomiskt bistånd i minst 10 månader eller längre under ett år).

Kompetensförsörjning

Enligt en undersökning som ställts till arbetsgivarna framgår att det är balans i tillgång på nyutexaminerade men brist på sökande med yrkeserfarenhet. Även om prognosen ser relativt bra ut i dagsläget kan det vara viktigt att ha i åtanke att personer med socionomutbildning har ett brett arbetsfält där de kan arbeta inom såväl offentlig som privat sektor. Efterfrågan på personer med socionomutbildning kan också förändras snabbt beroende på förändringar i omvärlden. Därför är det viktigt att ha en beredskap för olika scenarier, genom insatser för vidare- och fortbildning till exempel.

Segregation

Även om segregationens negativa konsekvenser är störst i områden med socioekonomiska utmaningar, påverkas hela samhället.

Segregation, forts.

Kommunen är den enskilt viktigaste aktören i arbetet mot segregation och dess negativa konsekvenser. Kommunerna verkar inom de viktiga områdena bostad, utbildning, arbetsmarknad, demokrati och civilt samhälle samt brottslighet. Risken är att arbetet inte sker utifrån beprövad erfarenhet eller inte koordineras utifrån en gemensam strategi. Vidare är risken att insatsernas inte utvärderas avseende effekter.

Sammanfattande riskområden

- Kostnader inom försörjningsstöd ökar i spåren av lågkonjunktur och inflation
- Kompetensförsörjning
- Efterlevnad av krav på ledningssystem för kvalitet (egenkontroller)
- Segregationsarbetets effekter
- Hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden

Risikanalyt, socialtjänst

Individ- och familjeomsorg - Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Liknande kommuner övergripande	Riket
Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%)		
Kostnad missbrukarvård vuxna, kr/inv		
Antal barn och unga 0-20 år som har varit placerade på HVB-hem någon gång under året		
Antal barn och unga 0-20 år som har varit placerade på familjehem någon gång under året		
Kostnad barn och ungdomsvård, kr/inv		
Invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd, andel (%) av bef.		
Kostnad ekonomiskt bistånd, kr/inv		
Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, miljoner kronor		
Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, (%)		

Grön flagga innebär att kommunens resultat är bättre än jämförelsegruppen, gul flagga att kommunens resultat är sämre än jämförelsegruppen.

Kommentarer

Vid genomgång av de senaste nyckeltalen framgår att Växjö har en högre andel invånare som någon gång under året beviljats ekonomiskt bistånd. Vidare visar uppgifterna att de som beviljats bistånd i Växjö oftare kommer tillbaka igen än de som beviljats bistånd i de jämförbara kommunerna.

När kostnaderna per invånare analyseras framgår att Växjö har lägre kostnader för IFO än vad som är berättigat utifrån strukturella faktorer.

Riskvärdering och planering av revisionsinsatser

Utdrag från arbetet med riskvärdering som gjordes av revisorerna

Växjö
kommun

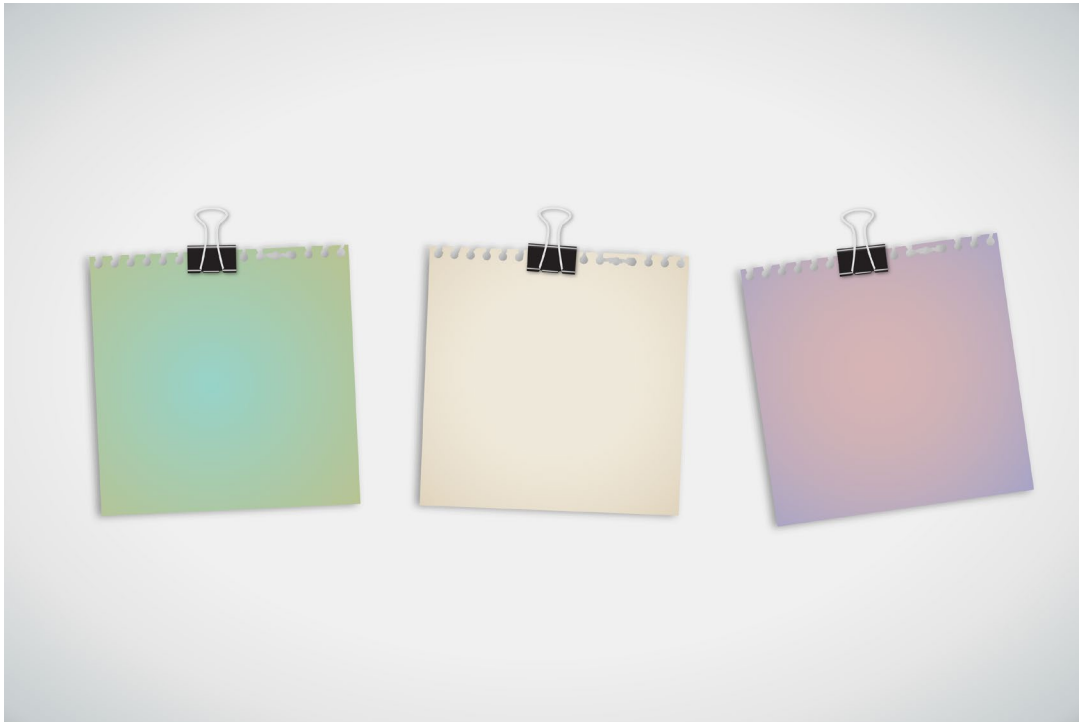
Väsentliga riskområden 2023

Prio	Riskområde	Prio	Riskområde
	Kompetensförsörjning inom kommunen		Rektors förutsättningar för pedagogiskt ledarskap
	Krisberedskap		Basal vårdhygien
	Informationsöverföring hemtjänst dag och natt		Framförhållning och planering för att möta ökat antal äldre
	Centralisering av stödfunktioner		Trafiksäkerhetsarbetet
	Förtroendeskadliga bisysslor		Handläggning av ekonomiskt bistånd
	Samverkan med regionen inom hemsjukvården		Styrning och uppföljning av trygghetsarbetet
	Otillåten påverkan		Systematiskt kvalitetsarbete inom skolan
	Arbetet mot mobbing i skolan		Förskolan
	Arbetet mot segregation		Direktupphandling, brister i lagefterlevnad
	God och nära vård		Implementering av ny bolagsstruktur
	Inrättandet av samhällsbyggnadsförvaltningen		Likvärdiga biståndsbedömningar inom vård och omsorg

Bilagor

Tidigare genomförda granskningar

Tidigare genomförda granskningar

År	Granskning
2022	Granskning av kommunens digitaliseringsarbete
	Granskning av kommunens arbete med Hållbara Växjö 2030
	Uppföljning av granskningar från år 2019
	Granskning av överförmyndarnämnden östra Kronoberg
	Granskning av rekrytering och kompetensutveckling inom äldreomsorgen
	Granskning av implementering av systemstöd i skolverksamheten
	Granskning av kommunens uppföljning av frånvaro i grundskola
	Granskning av kommunens gatuunderhåll
	Granskning av uppföljning av placeringar av barn och unga
	Granskning av öppenvårdsinsatser för barn och ungdom
	Uppföljningar av granskningar från år 2020

Tidigare genomförda granskningar

År	Granskning
2021	Beslut om gratis parkering
	Arbetet att motverka fusk, oegentligheter och bedrägerier
	Kontinuitet inom hemtjänsten
	Granskning av insatser för att få nyanlända självförsörjande
	Näringslivsarbetet
	Tillfällig bemanning inom omsorgen
	Likvärdig skola
	Det förebyggande arbetet mot missbruk och kriminalitet hos unga

Tidigare genomförda granskningar

År	Granskning
2020	Granskning av intrångsskydd
	Intern kontroll i rutiner för bokslut och årsredovisning 2020
	Omsorgsnämndens ekonomistyrning
	Granskning av kommunstyrelsens ledande och samordnade roll avseende verksamhets- och ekonomistyrning
	Uppföljning av genomförda granskningar <ul style="list-style-type: none">• Genomförandet av kommunens bostadsförsörjningsprogram• Måltidsorganisationen• Rutiner för orosanmälningar inom nämnden för arbete och välfärds verksamhetsområde barn och familj• Styrning och kontroll av privata utförare• Rutiner för biståndsbedömning inom äldreomsorgen• Strategisk kompetensförsörjning• Investeringsplanering• VA-nätets underhåll och förnyelse

Tidigare genomförda granskningar

År	Granskning
2019	Styrning och uppföljning av socialpsykiatri
	Kommunstyrelsens och tekniska nämndens styrning och ledning av direktupphandlingars genomförande
	Förebyggande arbete avseende våldsbejakande extremism
	Styrning och kontroll av lönehanteringen
	Styrning och uppföljning av grundskolans ekonomi och verksamhet

Tidigare genomförda granskningar

År	Granskning
2018	Rutiner för biståndsbedömning äldreomsorg
	Planering och beslutsunderlag nybyggnation kommunhus
	Kommunstyrelsens, omsorgsnämndens och utbildningsnämndens uppföljning och kontroll av privata utförare
	VA-nätets underhåll och förnyelsetakt
	Kommunstyrelsens, omsorgsnämndens och tekniska nämndens personalförsörjning
	Kommunstyrelsens investeringsplanering
	Kommunstyrelsens uppsiktsplikt
	Överförmyndarens verksamhet
	Intern kontroll i system och rutiner – leverantörsfakturor
	Intern kontroll i system och rutiner - Exploateringsredovisning

Tidigare genomförda granskningar

År	Granskning
2017	Genomförandet av kommunens bostadsförsörjningsprogram
	Måltidsorganisationen
	Mottagningsenheten IFO gällande orosanmälningar
	Säkerhetsgranskning av kommunens säkerhet avseende externt och internt dataintrång
	Trafikfrågor och planering

